

WICEPREZES
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
Wojciech Kutyla

KGP. 410.005.03.2019

Andrzej Adamczyk
Minister Infrastruktury
ul. Chałubińskiego 4/6
00-928 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Nr i tytuł kontroli: P/19/016 *Sprawowanie nadzoru nad spółkami z udziałem Skarbu Państwa*

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa
T +48 22 444 50 00, F +48 22 444 57 93
NIK@NIK.gov.pl

Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-14, 00-950 Warszawa

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Ministerstwo Infrastruktury ¹ , ul. Chałubińskiego 4/6, 00-928 Warszawa
Kierownik jednostki kontrolowanej	Pan Andrzej Adamczyk, Minister Infrastruktury ² , od dnia 9 stycznia 2018 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Wdrażanie zasad polityki właścicielskiej oraz planów, programów i strategii rządowych w nadzorowanych spółkach. 2. Wykonywanie praw z akcji/udziałów w spółkach, w których Skarb Państwa posiada akcje lub udziały. 3. Obsadzanie stanowisk w organach spółek i przestrzeganie zasad oraz przepisów dotyczących wymagań dla kandydatów, a także ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej oraz wynagrodzeń.
Okres objęty kontrolą	2017-2019 (I półrocze) z uwzględnieniem zdarzeń przed i po tym okresie, które miały wpływ na działalność objętą kontrolą.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji
Kontroler	Łukasz Urbanowicz, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KGP/64/2019 z dnia 11 czerwca 2019 r.

(akta kontroli str. 1-6)

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

NIK ocenia pozytywnie sposób pełnienia nadzoru przez Ministra Infrastruktury nad spółkami z udziałem Skarbu Państwa w skontrolowanym zakresie.

Minister skutecznie sprawował w okresie objętym kontrolą nadzór właścicielski w odniesieniu do nadzorowanych spółek, w szczególności realizując strategię i programy rządowe z ich udziałem.

Wykonywanie przez Ministra praw z akcji lub udziałów w spółkach, w których Skarb Państwa posiada akcje lub udziały w większości przypadków nie budziło zastrzeżeń, poza stwierdzoną nieprawidłowością, polegającą na braku – w dwóch przypadkach stosownego upoważnienia reprezentanta Skarbu Państwa uczestniczącego w Walnych Zgromadzeniach Poczty Polskiej SA. Ponadto stwierdzono przypadek powołania członka Rady Nadzorczej tej spółki bez zaopiniowania przez Radę ds. spółek Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych.

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że w kontrolowanym okresie wystąpiło 20 przypadków odwołania członków rad nadzorczych spółek nadzorowanych przez

¹ Dalej: Ministerstwo. Wcześniej od 8 grudnia 2015 r. funkcjonowało jako Ministerstwa Infrastruktury i Budownictwa utworzone na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 grudnia 2015 r. w sprawie utworzenia Ministerstwa Infrastruktury i Budownictwa (Dz. U. poz. 2080), przekształcone od 22 stycznia 2018 r. w Ministerstwo Infrastruktury na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 stycznia 2018 r. w sprawie utworzenia Ministerstwa Infrastruktury (Dz. U. poz. 192).

² Dalej: Minister, poprzednio jako Minister Infrastruktury i Budownictwa od dnia 16 listopada 2015 r. do dnia 9 stycznia 2018 r.

³ Dz.U. z 2019 r. poz. 489. Dalej: ustawa o NIK.

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

Ministerstwo w większości bez przedstawienia uzasadnienia, (nie ma takiego prawnego obowiązku), a odwołane osoby otrzymywały następnie skwitowanie z działalności⁵.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁶ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Polityka właścicielska oraz programy i strategie rządowe w nadzorowanych spółkach.

Opis stanu faktycznego

W dniu 1 stycznia 2017 r. weszła w życie ustawa z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym⁷ oraz wprowadzająca ją ustawa z dnia 16 grudnia 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o zasadach zarządzania mieniem państwowym⁸, które zmieniły system prawny w obszarze wykonywania uprawnień właścicielskich Skarbu Państwa. Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 3 stycznia 2017 r. w sprawie wykazu spółek, w których prawa z akcji Skarbu Państwa wykonują inni niż Prezes Rady Ministrów członkowie Rady Ministrów, pełnomocnicy Rządu lub państwowe osoby prawne⁹, został ustalony wykaz spółek, w którym Ministrowi Infrastruktury i Budownictwa wskazano wykonywanie uprawnień z akcji/udziałów będących własnością Skarbu Państwa w stosunku do 48 spółek. Z powodu przekształcenia w styczniu 2018 r. dotychczasowego Ministerstwa Infrastruktury i Budownictwa w Ministerstwo Infrastruktury, wykonywanie uprawnień Skarbu Państwa w spółkach objętych przekazaniem uprawnień na rzecz Ministra Infrastruktury i Budownictwa w okresie od 9 stycznia 2018 r. do dnia 27 marca 2018 r. wykonywał Prezes Rady Ministrów. Następnie Prezes Rady Ministrów przekazywał w dniach 27 marca 2018 r., 1 czerwca 2018 r., 5 lipca 2018 r. Ministrowi uprawnienia do wykonywania praw z akcji. W okresie od dnia 27 marca 2018 r. do dnia 31 maja 2018 r. Minister sprawował nadzór nad 23 spółkami a w okresie od dnia 1 czerwca 2018 r. do dnia 17 lipca 2019 r. nad 27 spółkami, zaś w okresie od 17 lipca 2019 r. nad 21 spółkami. Ministerstwo nie przedstawiło przyczyn dla których spółki zostały przekazane z dniem 17 lipca 2019 r. do nadzorowania przez Agencję Rozwoju Przemysłu SA.

W Ministerstwie nie opracowano, w odniesieniu do nadzorowanych spółek odrębnych zasad polityki właścicielskiej, dywidendowej oraz inwestycyjnej, korzystając z zasad i wytycznych zaakceptowanych przez Prezesa Rady Ministrów tj.:

- Zasad nadzoru właścicielskiego nad spółkami z udziałem Skarbu Państwa,
- Kierunków polityki właścicielskiej w zakresie zbywania akcji/udziałów należących do Skarbu Państwa,
- Wytycznych dotyczących procedury wyboru i współpracy z firmą audytorską badającą roczne sprawozdanie finansowe spółki z udziałem Skarbu Państwa,
- Wytycznych dla spółek z udziałem Skarbu Państwa sporządzających sprawozdanie finansowe za rok 2017¹⁰.

Zarządy oraz rady nadzorcze nadzorowanych przez Ministerstwo Spółek w dniu 10 listopada 2017 r., zostały zobligowane¹¹ do stosowania i wdrożenia rozwiązań za-

⁵ Za wyjątkiem jednego przypadku.

⁶ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁷ Dz. U. poz. 2259. Aktualnie Dz. U. z 2019 r. poz. 1302. Dalej: ustawa o zarządzaniu mieniem państwowym.

⁸ Dz. U. poz. 2260, ze zm.

⁹ Dz. U. poz. 10. Obecnie obowiązujące Dz. U. z 2019 r. poz. 584, ze zm.

¹⁰ Później aktualizowane.

¹¹ Organy Poczty Polskiej SA zostały zobligowane w dniu 25 października 2017 r.

wartych w wyżej wymienionych dokumentach. Uchwały walnych zgromadzeń spółek dotyczące podziału zysków były zgodne z powyższymi regulacjami.

W Ministerstwie, w okresie objętym kontrolą realizowano strategię i programy rządowe z udziałem spółek nadzorowanych przez Ministerstwo tj. Polskich Kolei Państwowych SA¹² i Polskich Linii Kolejowych SA¹³ - w zakresie inwestycji kolejowych związanych z infrastrukturą kolejową i dworcami kolejowymi oraz Poczty Polskiej SA¹⁴ - w zakresie rozwoju e-Administracji. I tak:

Strategia Rozwoju Transportu do 2020 r. (z perspektywą do 2030 r.)¹⁵ wyznacza cel główny polegający na zwiększeniu dostępności transportowej przy jednoczesnej poprawie bezpieczeństwa uczestników ruchu i efektywności sektora transportowego. Jest realizowana poprzez działania ujęte w Krajowym Programie Kolejowym do 2023 roku¹⁶ obejmującym inwestycje na liniach kolejowych, które dofinansowane są przez Ministra. W Ministerstwie, od marca 2017 r., wprowadzono comiesięczny monitoring postępów realizacji projektów kolejowych. W Strategii określone zostały cele szczegółowe: stworzenie nowoczesnej, spójnej sieci infrastruktury transportowej; poprawa sposobu organizacji i zarządzania systemem transportowym; bezpieczeństwo i niezawodność; ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko; zbudowanie racjonalnego modelu finansowania inwestycji infrastrukturalnych. Wskaźniki realizacji celów strategicznych to m.in. długość linii kolejowych pozwalających na ruch pociągów pasażerskich z prędkością techniczną powyżej 160 km/h z wartością dla 2020 r. wynoszącą 350 km oraz połączenie wszystkich ośrodków wojewódzkich liniami kolejowymi zmodernizowanymi co najmniej do średniej prędkości kursowania pociągów pasażerskich 100 km/h do 2020 r., ujęte jako cel także w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020: regiony, miasta, obszary wiejskie¹⁷.

Program wieloletni Pomoc w zakresie finansowania kosztów zarządzania infrastrukturą kolejową w tym jej utrzymania i remontów do 2023 roku¹⁸ realizowany jest na podstawie umowy zawartej dnia 21 grudnia 2018 r. z PKP PLK SA. Umowa rozliczana jest w cyklu miesięcznym, kwartalnym i rocznym. Według złożonych wyjaśnień¹⁹ realizacja programu przebiega z zgodnie z planem.

W Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020²⁰ (z perspektywą do 2030 r.) transport, w tym również transport kolejowy, nie został zaliczony do głównych obszarów koncentracji działań, ujęty został natomiast wśród obszarów wpływających na osiągnięcie jej celów. Ujęty w tej strategii projekt Poczta Polska jako strategiczny filar państwa w rozwoju e-government ma na celu rozwój e-Administracji z wykorzystaniem infrastruktury Poczty Polskiej SA.

W Ministerstwie nie przeprowadzano analiz obszarów, w których mogłyby współpracować ze sobą spółki nadzorowane przez Ministerstwo.

W Ministerstwie została wypracowana i jest realizowana koncepcja uporządkowania struktury właścicielskiej WARS SA, w której Skarb Państwa posiada mniejszościowy pakiet akcji, zakładająca wniesienie aportem pakietu akcji tego podmiotu, będących w posiadaniu Skarbu Państwa na podwyższenie kapitału zakładowego PKP SA

¹² Dalej: PKP SA.

¹³ Dalej: PKP PLK SA.

¹⁴ Od 9 stycznia 2018 r. w nadzorze Prezesa Rady Ministrów.

¹⁵ Przyjęta przez Radę Ministrów w dniu 22 stycznia 2013 r.

¹⁶ Przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 15 września 2015 r.

¹⁷ M.P. 2011 nr 36 poz. 423.

¹⁸ Przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 16 stycznia 2018 r.

¹⁹ Pismo z dnia 3 lipca 2019 r. podpisane przez Wicedyrektora Departamentu Kolejnictwa Ministerstwa Infrastruktury.

²⁰ Przyjęta przez Radę Ministrów w dniu 14 lutego 2017 r.

a następnie ich wniesienie do PKP Intercity SA skutkujące połączeniem całego nadzoru nad WARS SA w spółce zależnej od PKP SA, tj. PKP Intercity SA. Obecnie projekt jest na etapie zawierania porozumienia z PKP SA regulującego zasady współpracy przy sporządzaniu dokumentów niezbędnych do przeprowadzenia podniesienia kapitału zakładowego PKP SA pakietem akcji WARS SA.

(akta kontroli str. 7-85, 198-222, 264-333, 338-401, 427-466, 491-500, 548-552, 553, 560-563)

Stwierdzone
nieprawidłowości
OCENA CZĄSTKOWA

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.
Pozytywna.

OBSZAR

2. Wykonywanie praw z akcji lub udziałów w nadzorowanych spółkach

Opis stanu
faktycznego

Osoby reprezentujące Skarb Państwa uczestniczyły w Walnych Zgromadzeniach spółek nadzorowanych przez Ministerstwo za wyjątkiem pięciu przypadków dotyczących trzech spółek.

Reprezentanci Skarbu Państwa nie uczestniczyli w Zgromadzeniach wspólników PKS Wołów Sp. z o.o. w dniach: 27 czerwca 2017 r., 27 czerwca 2018 r., 13 czerwca 2019 r. Według wyjaśnień Wicedyrektora Departamentu Poczty Ministerstwa Infrastruktury²¹ w zaproponowanych porządkach nie zostały ujęte zagadnienia, które mogłyby być ze strony Skarbu Państwa podstawą do głosowania przeciw i jednocześnie nie było podstaw do skarżenia uchwał, przy czym ewentualny udział Pełnomocnika Skarbu Państwa w Zgromadzeniu Wspólników wiązałby się z poniesieniem kosztów dojazdu oraz noclegu.

Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników PKS Przemysł Sp. z o.o. z 9 lutego 2019 r., na którym nie był obecny przedstawiciel Skarbu Państwa dotyczyło odwołania i powołania członka Rady Nadzorczej, reprezentanta właściciela innego niż Skarb Państwa.

Według wyjaśnień Wicedyrektora Departamentu Poczty Ministerstwa Infrastruktury²² brak reprezentacji przedstawiciela Skarbu Państwa na Zgromadzeniu Wspólników PKS Chojnice sp. z o.o. dnia 7 czerwca 2017 r. był spowodowany znikomym udziałem Skarbu Państwa w kapitale zakładowym spółki (2,03%), kosztami podróży do Chojnic oraz brakiem punktów spornych.

W trzech przypadkach reprezentant Skarbu Państwa nie dysponował stosownym upoważnieniem na walnych zgromadzeniach spółek nadzorowanych przez Ministerstwo.

Podczas Walnego Zgromadzenia PKP SA reprezentant Skarbu Państwa nie posiadał stosownego upoważnienia ale czynności prawne dokonane na tym Walnym Zgromadzeniu zostały następnie potwierdzone przez pełnomocnika Skarbu Państwa na podstawie art. 6 ust. 7 ustawy o zarządzaniu mieniem państwowym. Według złożonych wyjaśnień²³ działanie bez stosownego upoważnienia wynikało z konieczności podjęcia natychmiastowych decyzji personalnych względem członków zarządu spółki.

Reprezentant Skarbu Państwa, uczestniczący w Walnych Zgromadzeniach Poczty Polskiej SA, w dwóch przypadkach²⁴ nie dysponował stosownym upoważnieniem.

²¹ Pismo z dnia 3 lipca 2019 r.

²² Ibidem.

²³ Ibidem.

²⁴ Dotyczy WZ zwołanego w dniu 3 stycznia 2017 r. oraz w dniu 5 stycznia 2017 r.

W dniu 3 stycznia 2017 r. w związku z pismem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 21 grudnia 2016r. odwołano jedną osobę przed upływem kadencji i na jej miejsce powołano osobę bez zaopiniowania przez Radę ds. spółek Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych. Następnie dnia 5 stycznia 2017 r. odwołano osobę powołaną dnia 3 stycznia 2017 r. Był to jedyny przypadek w okresie objętym kontrolą powołania osoby do rady nadzorczej spółki nadzorowanej przez Ministerstwo bez zaopiniowania przez Radę ds. spółek Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych. Według złożonych wyjaśnień²⁵ brak zatwierdzonej instrukcji oraz powołanie osoby do Rady Nadzorczej poczty Polskiej SA bez zaopiniowania przez Radę ds. spółek Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych do głosowania wynikał ze zamiany stanu prawnego tj. w dniu 1 stycznia 2017 r. weszła w życie ustawa o zasadach zarządzania mieniem państwowym.

Minister zapewnił udział reprezentantów Skarbu Państwa we wszystkich radach nadzorczych spółek nadzorowanych bezpośrednio przez Ministerstwo w okresie objętym kontrolą, za wyjątkiem WARS SA w okresie od dnia 10 sierpnia 2017 r. do dnia 27 lipca 2018 r.

Spółki nadzorowane bezpośrednio przez Ministerstwo w okresie objętym kontrolą przekazywały wymagane sprawozdania za wyjątkiem ZNTK SA.

W okresie objętym kontrolą Skarb Państwa był mniejszościowym akcjonariuszem ZNTK SA. Pozostali akcjonariusze nie uwzględnili wniosku Ministra dotyczącego wprowadzenia w Spółce postanowień wynikających z ustawy o zarządzaniu mieniem państwowym oraz Zarząd nie zastosował się do przesłanych przez Ministerstwo wytycznych. Sprawozdania okresowe przekazywane były jedynie przez członka Rady Nadzorczej ZNTK SA będącego reprezentantem Skarbu Państwa. Z uwagi na brak dostępu przez niego do informacji ekonomiczno-finansowych, od połowy 2018 r. nie były one przekazywane. Pod koniec 2018 r. sytuacja w ZNTK SA uległa zmianie ponieważ wobec spółki złożony został wniosek o upadłość uwzględniony przez sąd w styczniu 2019 r. Ministerstwo Infrastruktury zwróciło się do Syndyka Masy Upadłości ZNTK SA o przekazanie informacji dotyczących sytuacji ekonomiczno-finansowej według stanu na koniec 2018 r. oraz pierwszego kwartału 2019 r. Pismem z dnia 30 maja 2019 r., Syndyk Masy Upadłości ZNTK SA w upadłości poinformował, że nie posiada wiarygodnych informacji o sytuacji ekonomiczno-finansowej ZNTK SA.

Wypłata dywidendy na rzecz Skarbu Państwa nastąpiła w przypadku dwóch spośród 21 spółek znajdujących się w nadzorze Ministra Infrastruktury w latach 2017-2019 (I półrocze): POLBUS PKS sp. z o.o. w kwocie 119,9 tys. zł (za 2017 r.) oraz 67,6 tys. zł (za 2018 r.) oraz w spółce Drogowa Trasa Średnicowa SA w Katowicach w kwocie 189,8 tys. zł za 2018 r. W pozostałych spółkach dywidenda nie została wypłacona, głównie z uwagi na trudną kondycję finansową spółki bądź przekazanie środków z zysku na kapitał zapasowy/ rezerwy.

W Ministerstwie Infrastruktury nie było opracowanych programów/inicjatyw dotyczących poprawy wyników finansowych spółek nadzorowanych bezpośrednio przez Ministerstwo w okresie objętym kontrolą, a w szczególności programów naprawczych, konsolidacyjnych lub restrukturyzacyjnych.

Ministerstwo wystąpiło w 2018 r. do nadzorowanych spółek w sprawie przekazania informacji na temat ich wydatków na cele marketingowe i promocyjne na wniosek Sekretarza Stanu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów²⁶. Otrzymane informacje zostały przekazane do KPRM. Przeprowadzona w Ministerstwie analiza otrzyma-

²⁵ Pismo z dnia 3 lipca 2019 r. podpisane przez Dyrektora Departamentu Poczty Ministerstwa Infrastruktury.

²⁶ Dalej: KPRM.

nych informacji nie wskazywała na konieczność podejmowania działań dyscyplinujących zarządy spółek.

(akta kontroli str. 7-85, 198-222, 264-281, 334-342, 402-466, 491-500, 546-547, 554-555, 558-565)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowość polegającą na nie dysponowaniu przez reprezentanta Skarbu Państwa stosownym upoważnieniem na Walnych Zgromadzeniach Poczty Polskiej SA tj. w dniu 3 stycznia 2017 r., dotyczącym m.in. powołania członka Rady Nadzorczej Poczty Polskiej SA w szczególności bez zaopiniowania przez Radę ds. spółek Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych oraz w dniu 5 stycznia 2017 r. dotyczącym odwołania powołanego dnia 3 stycznia 2017 r. członka Rady Nadzorczej Poczty Polskiej SA. W ocenie Najwyższej Izby Kontroli zmiana stanu prawnego tj. wejście w życie w dniu 1 stycznia 2017 r. ustawy o zasadach zarządzania mieniem państwowym nie stanowi wy tłumaczenia dla zaistniałej sytuacji.

OCENA CZĄSTKOWA

Minister zapewnił udział przedstawicieli Skarbu Państwa na wszystkich Walnych Zgromadzeniach spółek nadzorowanych przez Ministerstwo za wyjątkiem pięciu uzasadnionych przypadków. W trzech przypadkach reprezentant Skarbu Państwa nie dysponował stosownym upoważnieniem, w tym jedynie w jednym przypadku było to uzasadnione. Minister zapewnił udział reprezentantów Skarbu Państwa we wszystkich organach nadzorczych spółek nadzorowanych bezpośrednio przez Ministerstwo w okresie objętym kontrolą, za wyjątkiem jednego przypadku dotyczącego spółki w której Skarb Państwa był mniejszościowym akcjonariuszem.

OBSZAR

3. Obsadzanie stanowisk w organach nadzorowanych spółek

Opis stanu
faktycznego

Liczba członków rad nadzorczych reprezentujących Skarb Państwa w nadzorowanych przez Ministerstwo spółkach wynosiła 45 osób w 2017 r. i 28 w 2018 r.

W okresie objętym kontrolą wystąpiło 20 przypadków odwołania reprezentantów Skarbu Państwa w radach nadzorczych spółek przed zakończeniem kadencji przy czym jedna osoba nie otrzymała absolutorium.

Dwóch przedstawicieli ministra właściwego ds. finansów publicznych zostało odwołanych z Rady Nadzorczej Poczty Polskiej SA w 2017 r. przed upływem kadencji, w tym w dniu 3 stycznia 2017 r. w związku z pismem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 21 grudnia 2016r. oraz w dniu 5 stycznia 2017 r.²⁷.

Dwie osoby odwołano ze składu Rady Nadzorczej POLBUS – PKS sp. z o.o. Według złożonych wyjaśnień²⁸ w jednym z przypadków powodem decyzji było zachowanie członka podczas posiedzeń Rady Nadzorczej, które uznano za niestosowne oraz nielicytujące z powagą reprezentowanego Urzędu, całkowita nieznajomość przepisów prawa w zakresie funkcjonowania spółek, ustawy o ubezpieczeniach społecznych oraz kodeksu pracy oraz propagowanie zasad nieetycznych. Po jego odwołaniu Ministerstwo nie informowało Rady ds. spółek Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych o przyczynach jego odwołania (nie ma takiego prawnego obowiązku). Osobie tej nie udzielono także absolutorium, co było jedynym przypadkiem nieudzielania absolutorium członkowi rady nadzorczej spółki nadzorowanej przez Ministerstwo.

²⁷ Odwołanie Członka Rady Nadzorczej Poczty Polskiej SA powołanego bez zaopiniowania przez Radę ds. spółek Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych.

²⁸ Pismo z dnia 3 lipca 2019 r. podpisane przez Wicedyrektora Departamentu Poczty Ministerstwa Infrastruktury.

W odniesieniu do następnie wskazanych przypadków nie przedstawiono przyczyn podjęcia decyzji²⁹ (nie ma takiego prawnego obowiązku). W PKP SA odwołano jednego Członka Rady Nadzorczej oraz drugiego odwołano jedynie z funkcji Przewodniczącego Rady Nadzorczej. Odwołano także cztery osoby ze składu Rady Nadzorczej Gryf Nieruchomości sp. z o.o., trzy ze składu Rady Nadzorczej PKS Częstochowa SA, dwie ze składu Rady Nadzorczej PKS Zielona Góra sp. z o.o. oraz po jednej osobie ze składu Rad Nadzorczych WARS SA, Nowego Centrum Administracyjnego sp. z o.o., PKS Polonus SA, WPRD SA, PKS Ostrowiec Świętokrzyski SA, Chemobudowa SA.

wystąpiło siedem przypadków nieudzielenia absolutorium członkom zarządu spółek nadzorowanych przez Ministerstwo.

Prezes Zarządu Przedsiębiorstwa Komunikacji Samochodowej w Dębicy SA nie uzyskał dwukrotnie absolutorium z wykonania obowiązków w latach obrotowych 2017-2018, przy czym nie przedstawiono przyczyn podjęcia decyzji. Struktura akcjonariatu Spółki jest następująca: Skarb Państwa 4,48% , Prezes Zarządu 85%, akcjonariusze indywidualni 10,52%. W wyniku głosowania nad udzieleniem absolutorium dla Zarządu uchwała nie została podjęta. Ministerstwo Infrastruktury nie ma wpływu na zmiany osobowe w spółce, przy czym akcjonariusz którego otrzymanie absolutorium dotyczy dysponuje głosami w ilości 85%.

Prezes Zarządu Nowego Centrum Administracyjnego sp. z o.o. nie uzyskał absolutorium z wykonania obowiązków w roku obrotowym 2016, przy czym nie przedstawiono przyczyn podjęcia decyzji³⁰. Prezes PKS Częstochowa SA nie uzyskał absolutorium z wykonywania obowiązków za okres od dnia 1 stycznia 2018 r. do dnia 8 czerwca 2018 r. z powodu naruszenia podstawowych obowiązków wynikających ze świadczenia usług zarządzania. Czterech członków zarządu PKP SA nie otrzymało absolutorium z wykonania obowiązków za okres od dnia 1 stycznia 2017 r. do dnia 3 marca 2017 r., z powodu postawienia im w marcu 2017 r. przez Prokuraturę Okręgową w Warszawie zarzutów popełnienia przestępstw.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2016 r. o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami³¹, która weszła w życie z dniem 9 września 2016 r. wprowadziła system kształtowania wynagrodzeń członków zarządów i rad nadzorczych spółek nadzorowanych przez Ministerstwo. Względem spółek będących w nadzorze Ministerstwa poza jednym przypadkiem zostały wdrożone rozwiązania wynikające z tej ustawy poprzez podjęcie przez Walne Zgromadzenia lub Zgromadzenia Wspólników tych spółek stosownych uchwał.

W odniesieniu do ZNTK SA, w której Skarb Państwa jest akcjonariuszem mniejszościowym, Ministerstwo informowało Zarząd tej spółki o potrzebie podjęcia działań w celu wprowadzenia w drodze uchwały Walnego Zgromadzenia lub w statucie spółki, odpowiednich postanowień regulujących kwestie, o których mowa w ustawie o zasadach kształtowania wynagrodzeń. Wniosek był przedmiotem obrad Walnego Zgromadzenia ZNTK SA w dniu 27 czerwca 2017 r., na którym większością głosów pozostałych akcjonariuszy została podjęta uchwała o jego nierozpatrywaniu. Także podczas Walnego Zgromadzenia podejmowane były uchwały dotyczące zasad kształtowania wynagradzania członków Zarządu oraz członków Rady Nadzorczej. Większością głosów pozostałych akcjonariuszy uchwały również nie zostały podjęte.

²⁹ Pismo z dnia 3 lipca 2019 r. podpisane przez Wicedyrektora Departamentu Kolejnictwa Ministerstwa Infrastruktury oraz pismo z dnia 3 lipca 2019 r. podpisane przez Wicedyrektora Departamentu Poczty Ministerstwa Infrastruktury.

³⁰ Pismo z dnia 3 lipca 2019 r. podpisane przez Wicedyrektora Departamentu Poczty Ministerstwa Infrastruktury.

³¹ Dz. U. z 2017 r. poz. 2190, ze zm. Dalej: ustawa o zasadach kształtowania wynagrodzeń.

Ministerstwo w okresie objętym kontrolą przekazało do nadzorowanych spółek informacje o konieczności składania oświadczeń majątkowych przez osoby zobowiązane.

Spółki nadzorowane bezpośrednio przez Ministerstwo wypłaciły dwóm członkom zarządów odprawy jedynie w 2018 r. w wysokości 282 tys. zł oraz 24 członkom zarządów odszkodowania za niepodejmowanie działalności konkurencyjnej w wysokości 5 202,5 tys. zł, w tym 4 319,8 tys. zł w 2017 r., 517,7 tys. zł w 2018 r. oraz 365 tys. zł w 2019 r.

(akta kontroli str. 7-199, 223-333, 338-342, 343-401, 427-545, 556--559)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Minister zapewnił przestrzeganie przepisów odnośnie wynagradzania osób pełniących funkcje w organach spółek. Odwoływanie członków rad nadzorczych w większości przypadków dokonywane było bez wskazania uzasadnienia inaczej niż w przypadku nieudzielenia absolutorium członkom rad nadzorczych i zarządów, co nie jest w ocenie Najwyższej Izby Kontroli dobrą praktyką.

IV. Uwagi i wnioski

Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje wniosków pokontrolnych.

Wnioski

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 *ustawy o NIK* kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Prezesa NIK. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 *ustawy o NIK*, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Obowiązek poinformowania
NIK o sposobie wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 *ustawy o NIK* należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag. W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, 5 września 2019 r.

Wiceprezes
Wojciech Kutyla

/ - /

.....
podpis

